

HOOKERIA LUCENS EN TRICHOCOLEA TOMENTELLA
IN HET BUNDERBOS

door Rob Gradstein

In het verslag van de voorjaarsekskursie naar Z.-Limburg in Buxbaumia 1/2 1961 wordt o.a. opgemerkt dat ondanks ijverig speuren *Hookeria lucens* en *Trichocolea tomentella* niet meer teruggevonden werden in het Bunderbos. Naar aanleiding hiervan zou ik graag van de gelegenheid gebruik willen maken om mede te delen dat de beide mossoorten er nog steeds voorkomen. Vorig jaar juli troffen Rutger van Santen en ik beide soorten voor 't eerst aan langs een enigszins verborgen beekje midden in het bos. Toen ik op 31 juli van dit jaar wederom 't bos bezocht vanuit een NJN-kamp in Gulpen kostte het me weinig moeite om het plekje met de beide soorten terug te vinden. In vergelijking met het vorig jaar bleek *Trichocolea* sterk in hoeveelheid afgenomen te zijn, tot nog slechts enkele kleine "polletjes", doch *Hookeria* was evenredig hiermee toegenomen en vormde flinke plakken. Dit laatste is zeker een verheugend feit, omdat het Bunderbos waarschijnlijk de enige nu weer bekende vindplaats in Nederland van *Hookeria lucens* is.

In 1951 werd hij daar voor 't laatst waargenomen tijdens de voorjaarsekskursie van de Bryologische werkgroep in dat jaar. De wel zeer betwijfelde vindplaats van *Hookeria* op de Duivelsberg bij Groesbeek, waarschijnlijk een oude waarneming, kan wel van de lijst geschrapt worden. Over *Trichocolea tomentella* kunnen we wat 't voorkomen in ons land betreft een relatief gunstiger geluid laten horen: naast het Bunderbos is *Trichocolea* nog bekend van de Duivelsberg en van het Ravensbos bij Valkenburg waar ik hem op 1 augustus van dit jaar in grote hoeveelheden aantrof op een kapvlakte midden onder dichte braamstruiken!

Daar *Hookeria lucens* een tamelijk goede kensoort is van het Cariceto-remotae-Fraxinetum, het essenbronnetjesbos, dat in ons land alleen in het Bunderbos tot volledige ontwikkeling is gekomen met de beroemde *Carex pendula*, was het voorkomen van deze soort daar te verwachten. De vindplaats vormt een westelijke uitloper van z'n verspreidingsgebied in de laag-

en middelgebergten van midden-Europa. *Trichocolea tomentella* bezit een ruimere oecologische amplitudo en kan aangetroffen worden in kalkrijke bronbosgezelschappen (Cratoneurion) en nog vele andere loof- en bronbosgezelschappen in de Europese laaggebergten.

•